

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o kasačních stížnostech žalobce proti: a) usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2004 – 96, b) usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 13/2004 – 104, c) usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 12. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 – 103,

t a k t o :

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ads 9/2009, sp. zn. 4 Ads 10/2009 a sp. zn. 4 Ads 18/2009 **se spojují** ke společnému řízení. Tyto věci budou nadále vedeny pod sp. zn. 4 Ads 9/2009.
- II. Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2004 – 96, **se zamítá**.
- III. Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 13/2004 – 104, **se zamítá**.
- IV. Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 12. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 – 103, **se zamítá**.
- V. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanými kasačními stížnostmi žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) usnesení ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2004 – 96, ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 13/2004 – 104, a usnesení ze dne 19. 12. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 – 103, (dále také jen „napadená usnesení“), jimiž krajský soud rozhodl o zamítnutí žádosti stěžovatele o změně ustanoveného advokáta pro řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 3. 2004, č. j. OSV-2309/04/SD-54/KR, ze dne 11. 6. 2004, č. j. OSV-4216/04/SD-132/KR, a dále ze dne 9. 4. 2004, č. j. OSV-2674/04/SD-61/KR. Těmito rozhodnutími žalovaný opakovaně zamítl stěžovatelova odvolání proti rozhodnutím Městského úřadu Zábřeh o nepřiznání dávky sociální péče stěžovateli.

Krajský soud **napadenými usneseními** rozhodl o zamítnutí žádosti stěžovatele o změnu ustanoveného zástupce pro řízení o žalobě. Krajský soud poukázal na to, že stěžovateli ustanovil usnesením zástupce advokáta JUDr. Milana Janíčka se sídlem v Šumperku, a to z důvodu procesní ekonomie. Dále soud konstatoval, že domáhá-li se nyní stěžovatel změny advokáta, avšak tuto žádost nijak neodůvodnil a nekonkretizoval, soud jeho návrh zamítl, neboť se mu jevil jako nedůvodný. Všechna napadená usnesení jsou co do výroku i odůvodnění obsahově shodná.

V **kasačních stížnostech** proti napadeným usnesením stěžovatel uvedl, že žádá tato usnesení zrušit, což odůvodnil tím, že ustanovený advokát JUDr. Milan Janíček jedná proti jeho zájmům a vůbec s ním nekomunikuje, přičemž ho označil nevybíravými vulgárními výrazy („*justiční podvodník a krypl*“). Stěžovatel požadoval, aby mu krajský soud ustanovil JUDr. Víta Vohánku, který ho zastupuje v některých jiných řízeních.

Nejvyšší správní soud ze spisové dokumentace jednotlivých řízení zjistil následující relevantní skutečnosti.

Ze spisu sp. zn. 38 Cad 10/2004 Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel žalobou ze dne 1. 4. 2004 brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2004, č. j. OSV-2309/04/SD-54/KR. V řízení mu byl usnesením krajského soudu ze dne 6. 5. 2008, č. j. 38 Cad 10/2004 – 71, ustanoven zástupce pro toto řízení advokát JUDr. Milan Janíček. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl svým rozsudkem ze dne 9. 9. 2008, č. j. 4 Ads 100/2008 – 87. V žádosti ze dne 6. 10. 2008 stěžovatel požádal o ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky pro řízení o této žalobě. O této žádosti krajský soud rozhodl napadeným usnesením ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2004 – 96.

Ze spisu sp. zn. 38 Cad 13/2004 Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobou ze dne 16. 4. 2004 stěžovatel brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2004, č. j. OSV-2674/04/SD-61/KR. V tomto řízení mu byl rovněž usnesením krajského soudu ze dne 6. 5. 2008, č. j. 38 Cad 13/2004 – 74, ustanoven pro toto řízení zástupce JUDr. Milan Janíček, advokát. Kasační stížnost proti tomuto usnesení krajského soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 9. 9. 2008, č. j. 4 Ads 97/2008 – 94. Následně stěžovatel požádal krajský soud o ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky pro řízení o této žalobě. O této žádosti krajský soud rozhodl napadeným usnesením ze dne 27. 11. 2008, č. j. 38 Cad 13/2004 – 104.

Ze spisu sp. zn. 38 Cad 18/2004 Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobou ze dne 17. 6. 2004 stěžovatel brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2004, č. j. OSV-4216/04/SD-132/KR. V tomto řízení mu byl rovněž usnesením krajského soudu ze dne 6. 5. 2008, č. j. 38 Cad 13/2004 - 74, ustanoven pro toto řízení zástupce JUDr. Milan Janíček, advokát. Kasační stížnost proti tomuto usnesení krajského soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 9. 9. 2008, č. j. 4 Ads 99/2008 - 93. Následně stěžovatel požádal krajský soud o ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky pro řízení o této žalobě. O této žádosti krajský soud rozhodl napadeným usnesením ze dne 19. 12. 2008, č. j. 38 Cad 18/2004 - 103.

Nejvyšší správní soud shledal, že skutkové okolnosti jsou ve všech třech věcech stejné, jedná se o tytéž účastníky řízení a o posouzení stejné procesní otázky. Podle ustanovení § 39 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *„samostatné žaloby směřující proti těmto rozhodnutím anebo proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisejí, může předseda senátu usnesením spojit ke společnému projednání.“* Jelikož podmínky spojení věcí jsou v tomto případě beze zbytku naplněny, aplikoval Nejvyšší správní soud přiměřeně citované ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. a spojil řízení o kasačních stížnostech v těchto třech věcech ke společnému řízení a rozhodnutí (výrok I. tohoto rozsudku).

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval formálními náležitostmi předmětných kasačních stížností a shledal, že byly podány osobou oprávněnou a jsou proti označeným usnesením přípustné za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. Stěžovatel pro tato řízení o kasačních stížnostech nemusí být v souladu se setrvalou judikaturou zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), neboť povaha napadených rozhodnutí – zamítnutí návrhu na změnu ustanoveného zástupce stěžovatele – vylučuje, aby nedostatek podmínky povinného zastoupení bylo možné považovat za překážku meritorního projednání této věci (srov. např. rozsudek sp. zn. 4 As 21/2004, ze dne 27. 5. 2004, viz www.nssoud.cz).

Kasační stížnosti nejsou důvodné.

Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že opakovanými kasačními stížnostmi stěžovatele proti usnesením krajského soudu o ustanovení zástupce se zabýval již několikrát. Přitom se jedná i v posuzované věci o stále stejný problém spočívající v tom, že stěžovatel se domáhá, aby mu soud ustanovil konkrétního advokáta z toho důvodu, že k ustanovenému JUDr. Milanu Janíčkovi stěžovatel nemá důvěru a tvrdí, že s ním tento advokát nekomunikuje.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 8 s. ř. s.) dosáhnout zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Tímto ustanovením je zakotveno právo stěžovatele na ustanovení zástupce, který je schopen poskytnout a zajistit odborné

zastoupení v řízení před soudem, nikoli však právo na ustanovení konkrétního zástupce, kterého stěžovatel v návrhu označuje. Tento názor vyslovil Nejvyšší správní soud již dříve, a to v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2005, č. j. 6 Ads 64/2005 - 25, přístupný na www.nssoud.cz).

Jestliže krajský soud postupoval v předmětných věcech tak, že stěžovateli na jeho žádost o ustanovení zástupce ustanovil advokáta JUDr. Milana Janíčka, se sídlem Slovanská 21, Šumperk, postupoval nepochybně v zájmu stěžovatele, neboť stěžovatel bydlí v obci Bohuslavice (pošta Dubicko), která leží relativně blízko města Šumperk. Naproti tomu, advokát JUDr. Vít Vohánka, kterého stěžovatel žádá pro tato řízení ustanovit svým zástupcem, má své sídlo na adrese Na Zámecké 457/5, Praha 4. Nejvyššímu správnímu soudu je z podání stěžovatele i z jeho úřední činnosti známo, že v některých jiných řízeních stěžovatele zastupoval také advokát JUDr. Vít Vohánka (např. ve věci vedené Městským soudem v Praze, pod sp. zn. 1 Cad 50/2005, dále ve věci vedené a rozhodnuté zdejším soudem pod sp. zn. 4 Ads 174/2008). Jednalo se však o řízení vedené u Městského soudu v Praze, nikoliv u Krajského soudu v Ostravě, a proto je logické, že byl stěžovateli ustanoven advokát sídlící v obvodu Městského soudu v Praze. Advokát JUDr. Milan Janíček se sídlem v Šumperku je tedy osobou vhodnou k zastupování stěžovatele jak z pohledu možnosti stěžovatele ustanoveného zástupce osobně kontaktovat, tak i z pohledu možnosti ustanoveného zástupce dostavit se k případnému jednání ve věci. Mimo to Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatel již dříve v jiných řízeních vznesl námitku, že ustanovený advokát má sídlo příliš daleko od místa bydliště stěžovatele (viz blíže rozsudek zdejšího soudu ze dne 15. 2. 2006, č. j. 3 Ads 88/2005 - 54, jehož kopii stěžovatel přiložil ke svým kasačním stížnostem). Stěžovatel navíc vyjma místy vulgárního napadání advokáta JUDr. Milana Janíčka neuvedl ve svých kasačních stížnostech nic, co by nasvědčovalo tomu, že by jeho zástupce nehájil řádně jeho práva v předmětných řízeních.

Skutečnost, že krajský soud ustanovil stěžovateli advokáta působícího v obvodu tohoto krajského soudu, a nikoliv stěžovatelem navrženého advokáta, není v rozporu s žádnou zásadou či ustanovením procesního předpisu, podle kterého je řízení ve věci vedeno (viz blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2008, č. j. 4 Ads 97/2008 - 127, přístupný na www.nssoud.cz). Má-li však stěžovatel za to, že by mu vyhovoval jiný advokát, Nejvyšší správní soud připomíná, že mu nic nebrání v tom, aby se dohodl s advokátem, který mu nejvíce vyhovuje a v nějž má osobně největší důvěru (tzn. zřejmě JUDr. Vít Vohánka), a zmocnil jej k zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnosti stěžovatele nejsou důvodné, a proto je zamítl (§ 110 odst. 1 in fine s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu